

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Myszka

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa S. M.

przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 września 2010 r.,
zażalenia powoda na orzeczenie o kosztach, zawarte w wyroku Sądu Apelacyjnego z
dnia 14 kwietnia 2010 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżone orzeczenie o kosztach zamieszczone w punkcie drugim wyroku
Sądu Apelacyjnego z dnia 14 kwietnia 2010 r. i odstępuje od obciążenia powoda
kosztami postępowania apelacyjnego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2010 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda S. M. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 25 listopada 2009 r., aprobując pogląd Sądu I instancji, że roszczenie powoda o rentę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę – będące następstwem pobicia go przez współskazanych w czasie odbywania kary pozbawienia wolności – uległo przedawnieniu.

Sąd Apelacyjny zasądził ponadto od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w W. kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, obejmujących koszty zastępstwa prawnego. Sąd powołał się na dyspozycję art. 98 k.p.c., „nie znajdując szczególnie uzasadnionych okoliczności dla zastosowania w kolejnej instancji art. 102 k.p.c.”

W zażaleniu powód wniósł o zmianę orzeczenia o kosztach procesu, przedstawiając argumenty na rzecz zastosowania wobec niego art. 102 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 102 k.p.c. ma istotnie charakter wyjątkowy, ponieważ stanowi odstępstwo od ogólnej zasady rządzącej przy orzekaniu o kosztach procesu, a mianowicie od zasady odpowiedzialności za wynik sporu (art. 98 § 1 k.p.c.). Okoliczności rozpoznawanej sprawy dostarczają jednak argumentów przemawiających za zastosowaniem tego wyjątkowego unormowania przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego, mających w tym przedmiocie odpowiednie zastosowanie.

Powód doznał ciężkich obrażeń (m.in. stłuczenie głowy i mózgowia, złamania kręgu szyjnego, encefalopatii pourazowej z zespołem przychotycznym) w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, w wyniku działania sprawców, których tożsamości ostatecznie nie ustalono, a przegranie przez niego procesu odszkodowawczego nastąpiło wyłącznie wskutek przedawnienia roszczenia. Następstwa pourazowe ograniczyły przy tym wydatnie możliwości zarobkowe poszkodowanego, co sprawiło, że jego rodzina (żona i dwoje małoletnich dzieci) utrzymuje się z tymczasowych świadczeń rentowo-zasiłkowych w wysokości 864 zł miesięcznie. W takiej sytuacji obciążenie powoda kosztami zastępstwa prawnego w wysokości 2.700 zł stanowi bardzo dotkliwe obciążenie fiskalne całej jego rodziny. Ściągalność tej sumy jest przy tym mało prawdopodobna.

Sąd Apelacyjny nie kwestionował powyższych okoliczności, powołując się na argument, który w tej sprawie nie może znaleźć aprobaty. Należało w konsekwencji uchylić zaskarżone orzeczenie i odstąpić od obciążenia powoda kosztami procesu za instancję odwoławczą (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 102 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).